

PRAKSISOVERSIGT · ARVERET OG DØDSBOSKIFTE

Praksisoversigt over boudlæg af små dødsboer

Værdigrænsen i § 18, modtagerkredsen i § 19 og hæftelsens grænser

Version 2 · Opdateret 22. jul. 2026 · 13 afgørelser · 2002-2024

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Boudlæg er dødsboskiftelovens forenkledede afslutning af de mindste dødsboer: overstiger boets aktiver efter fradrag af begravelse, sikring, vurdering, retsafgifter og pantesikret gæld ikke den årligt regulerede beløbsgrænse – 55.000 kr. for dødsfald i 2026 – udlægges aktiverne uden nogen form for skiftebehandling. Praksis samler sig om fire spørgsmål: hvordan boets nettoværdi opgøres (herunder boslodberegningen når afdøde var gift), hvor snæver undtagelsen i § 18, stk. 2, om "ganske særlige omstændigheder" er, hvem der er afdødes "nærmeste efterladte" efter § 19, stk. 1, og hvor langt udlægsmodtagerens hæftelsesfrihed efter § 19, stk. 2, rækker over for kreditorer og udlejer. Landsretterne prøver skifterettens skøn tilbageholdende, men griber ind, når værdigrænsen objektivt er overskredet, eller når kreditorbeskyttede midler og boslodskrav faktisk står til rådighed for boets kreditorer.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Værdigrænsen i dødsboskifteloven § 18, stk. 1, er et grundbeløb på 25.000 kr., der reguleres årligt efter § 21 ved justitsministerens bekendtgørelse; for dødsfald i 2026 udgør beløbet 55.000 kr.
- 02** Det er dødsfaldsåret – ikke berigtigelsesåret – der afgør, hvilken beløbsgrænse boet skal måles mod, jf. reguleringsbekendtgørelsens ordlyd om "dødsfald, der indtræder i perioden".
- 03** Fradragslisten i § 18, stk. 1, er udtømmende: rimelige begravelsesudgifter, sikring af boets aktiver, midlertidige foranstaltninger, vurdering, retsafgifter samt pant- og tilsvarende tingligt sikret gæld – men ikke advokat- eller bobestyrersalær.
- 04** Aktiverne skal optages til realisationsværdi, og skifteretten har pligt til – eventuelt med sagkyndig bistand – at påse, at værdiansættelsen er korrekt.
- 05** Var afdøde gift med fælleseje eller skilsmissesæreje, skal halvdelen af den længstlevendes positive nettobodel lægges til førstafdødes § 18-opgørelse, fordi boslodskravet er tilgængeligt for førstafdødes kreditorer.
- 06** Længstlevendes fuldstændige særeje holdes helt uden for beregningen, mens førstafdødes eget fuldstændige særeje indgår – og særbo og fællesbo kan behandles hver for sig, så det ene skiftes og det andet udlægges.

- 07 Undtagelsen i § 18, stk. 2, er efter forarbejderne forbeholdt boer med mange kreditorer, hvor en egentlig bobehandling ville opsluge overskuddet, og der skal udvises "endog meget stor tilbageholdenhed" med at tillade boudlæg over grænsen.
- 08 Vestre Landsret ophævede i BS-2139/2012-VLR skifterettens boudlæg, fordi værdigrænsen var overskredet og betingelserne i § 18, stk. 2, ikke opfyldt – undtagelsen kan ikke bruges til at afslutte et bo, der objektivt er for stort.
- 09 Østre Landsret stadfæstede i BS-3677/2013-OLR afslag på boudlæg, fordi en udbetalt arbejdsskade-/ulykkesforsikringserstatning og et boslodskrav var midler, som boets kreditorer kunne søge dækning i.
- 10 Efter § 18, stk. 3, kan skifteretten henvise boet til ordinær behandling, når der er tvivl om betingelserne – typisk når realisationsværdien af pantsatte eller ejendomsforbeholdte aktiver er usikker – eller når aktivmassen er betydelig.
- 11 "Nærmeste efterladte" i § 19, stk. 1, afgøres ikke arveretligt, men ved et konkret skøn over, hvem der stod afdøde nærmest og har varetaget afdødes interesser, jf. Vestre Landsrets kendelse i BS-1781/2002-VLR, hvor en nær bekendt gik forud for afdødes datter.
- 12 Levede afdøde i ægteskab, registreret partnerskab, fast samliv eller andet fast bofællesskab, bør boudlæg efter forarbejderne som altovervejende hovedregel ske til den, afdøde boede sammen med.
- 13 Kommunen kan ikke påtvinges et boudlæg; vil ingen anden modtage boet, må statskassen tage udlægget, mens kommunen i sidste instans har pligt til at dække begravelsesomkostningerne.
- 14 Udlægsmotageren hæfter ikke for afdødes gæld, men bliver forpligtet til af boets midler at dække begravelse og bobehandling – hæftelsen er efter præciseringen i 2011 begrænset til nettoværdien af det modtagne.
- 15 Skifteretten kan kun betinge udlæg af et overskud af ryddeliggørelse af afdødes bolig; giver boudlægget underskud, kan betingelsen ikke stilles.
- 16 Fordi boudlægsmotageren ikke indtræder i afdødes retsstilling, har udlejerens ikke fornøden retlig interesse i at få oplyst boudlægsmotagerens eller kontaktpersonens identitet efter § 114, jf. Østre Landsrets kendelse i BS-115/2024-OLR.
- 17 Boudlæg afskærer i praksis kreditorernes og udlejerens muligheder for at gøre krav gældende mod boet, hvilket huslejenævnene har afspejlet ved at afvise klager over istandsættelsesudgifter i boudlagte boer.
- 18 Genoptages et boudlagt bo efter § 20, indgår det tidligere udlagte som udgangspunkt ikke i boet – kun under særlige omstændigheder, navnlig hvor udlægsmotageren har afgivet urigtige oplysninger, kan det inddrages, jf. § 104.

- 19** Ved genoptagelse kan der efter forarbejderne ske nyt boudlæg, selv om det samlede udlagte derved overstiger værdigrænsen – dog ikke hvis modtageren allerede ved det første udlæg kendte til de yderligere aktiver.
- 20** Et bo under bobestyrerbehandling skal efter § 65 på ethvert tidspunkt udleveres til boudlæg, hvis betingelserne er opfyldt, men det forudsætter, at aktivmassen ikke er nedbragt ved betaling af almindelig gæld.
- 21** Et bo, der er sluttet ved boudlæg, betaler ikke boafgift af formuen, og der foretages som udgangspunkt ingen skatteansættelse af mellemprioriden.

§ 1 Boudlæg som skifteform: værdigrænsen i § 18, stk. 1, og den årlige regulering efter § 21

Boudlæg er den eneste skifteform, hvor et dødsbo afsluttes **uden nogen form for skiftebehandling**. [Dødsboskifteloven § 18, stk. 1](#) bestemmer:

Overstiger værdien af boets aktiver efter fradrag af rimelige udgifter til begravelsen, sikring af boets aktiver, midlertidige foranstaltninger, vurdering af aktiver og retsafgifter og af gæld, som er sikret ved pant eller på anden tilsvarende måde, ikke 25.000 kr., udlægges boets aktiver uden skiftebehandling efter reglerne i dette kapitel.

De 25.000 kr. er et **grundbeløb fra 1996** og har aldrig været det beløb, der skal regnes med i praksis. Efter [§ 21, stk. 1](#) reguleres beløbet hvert år pr. 1. januar med 2,0 pct. tillagt eller fratrukket tilpasningsprocenten for finansåret, og det regulerede beløb afrundes opad til nærmeste hele kronebeløb deleligt med 1.000. Justitsministeren bekendtgør reguleringen efter [§ 21, stk. 2](#).

Den gældende regulering findes i [bekendtgørelse om regulering af beløb i henhold til dødsboskifteloven § 2](#):

Med virkning for dødsfald, der indtræder i perioden 1. januar 2026 - 31. december 2026, udgør beløbet i § 18, stk. 1, 55.000 kr.

Formuleringen er central for praksis: det er **dødsfaldsåret**, ikke berigtigelsesåret, der afgør hvilken grænse boet måles mod. Udviklingen i beløbet illustrerer, hvor stor forskellen til lovttekstens grundbeløb er blevet:

Dødsfaldsår	Beløbsgrænse i § 18, stk. 1
2009	36.000 kr.
2015	41.000 kr.
2024	51.000 kr.
2025	52.000 kr.
2026	55.000 kr.

Skattestyrelsen lægger samme forståelse til grund i Den juridiske vejledning, afsnit [C.E.5.2 om skiftemæssige forhold ved skifteformen boudlæg](#), hvor det tillige fremhæves, at boudlæg indebærer, at boet **ikke skal betale boafgift af formuen**. Boafgift beregnes efter [boafgiftsloven § 6, stk. 1](#) af arvebeholdningen over bundfradraget, og en sådan opgørelse forudsætter en boopgørelse, som netop ikke udarbejdes ved boudlæg.

Af de oprindelige forarbejder til § 18 fremgår tilsvarende, at der ikke skal foretages skatteansættelse af mellemperioden, medmindre en længstlevende ægtefælle undtagelsesvis anmoder derom, og at indberetning til skattemyndighederne om boets aktiver og passiver kan undlades.

At boet er sluttet ved boudlæg dokumenteres over for andre myndigheder ved skifteretsattesten;

[Ægteskabsvejledningen](#) nævner udtrykkeligt "skifteretsattest om at boet er udlagt som boudlæg eller udlagt til en bestemt person efter dødsboskiftelovens § 18" som tilstrækkelig dokumentation for, at boet er afsluttet.

LOV

Boafgiftsloven § 6, stk. 1

Dødsboskifteloven § 18, stk. 1

Dødsboskifteloven § 21, stk. 1, 2

§ 2 Opgørelsen efter § 18, stk. 1 – realisationsværdi, udtømmende fradragsliste og tingligt sikret gæld

Forarbejderne til den oprindelige bestemmelse – [lovforslag nr. L 120 \(1995-96\) om lov om skifte af dødsboer](#) – beskriver fremgangsmåden præcist:

Inden et boudlæg kan finde sted, udarbejdes der en fortegnelse over boets aktiver, der indeholder værdiansættelser af disse. I aktivfortegnelsen optages alle aktiver, der har en realisationsværdi. Hvor der må ske en ansættelse af realisationsværdien for et aktiv, påhviler det skifteretten - eventuelt med bistand fra en sagkyndig - at påse, at værdiansættelsen er korrekt.

Det er altså **realisationsværdien**, ikke en bogført eller nominel værdi, der er målestokken, og skifteretten har en selvstændig prøvelsespligt. Ved værdiansættelse af aktiver i dødsboer anvendes i øvrigt de principper, der er beskrevet i [cirkulære om værdiansættelsen af aktiver og passiver i dødsboer m.m. og ved gaveafgiftsberegning](#), hvor det ligeledes fremhæves, at det henhører under skifteretten at afgøre, om en udgift kan godkendes som fradragsberettiget i boet.

Fradragssiden er derimod udtømmende opregnet. Efter de oprindelige forarbejder omfatter de begravelsesudgifter, der kan godkendes som boudgifter, "i overensstemmelse med hidtidig fulgt praksis primært rimelige udgifter til bedemand, ligklæder, kiste eller urne, rustvognskørsel, annoncering af dødsfaldet, takkekort, pyntning af kirken og kisten, kirkens personale, korsang, bespisning af følget, køb og anlæg af gravsted, graver, gravsten og vedligeholdelse af gravstedet i fredningsperioden".

Hvilke *bobehandlingsudgifter* der kunne fradrages, var derimod længe uklart. Det blev afklaret ved nyaffattelsen af § 18, stk. 1, med [lov nr. 221 af 21. marts 2011](#) (revision af dødsboskifteloven m.v.). Af de paragrafspecifikke bemærkninger fremgår:

Med den foreslåede ændring af § 18, stk. 1, præciseres det i lovteksten, hvilke udgifter til boets behandling der kan fradrages ved beregningen af, om værdien af boets aktiver overstiger beløbsgrænsen for at slutte boet som boudlæg. Det anføres således udtrykkeligt i bestemmelsen, at de bobehandlingsudgifter, der kan fratrækkes, er udgifter til vurdering, sikring af boets aktiver, jf. § 8, og eventuelle midlertidige foranstaltninger, f.eks. honorar til en midlertidig bobestyrer, jf. § 12. Derimod vil udgifter til en advokat eller en bobestyrers behandling af et bo ikke kunne fratrækkes ved en senere beregning af, om et bo efter udlevering til f.eks. bobestyrerbehandling kan udlægges som boudlæg i medfør af dødsboskiftelovens § 65.

Advokat- og bobestyrersalær kan altså **ikke** trækkes fra ved boudlægsberegningen – heller ikke i den situation, hvor boet har været under bobestyrerbehandling og først senere ønskes sluttet som boudlæg. Sikringsudgifterne knytter sig til opbevaringspligten i § 8, hvorefter enhver, der er i besiddelse af afdødes aktiver, skal opbevare disse betryggende, indtil beslutning om boets behandlingsmåde er truffet.

Endelig fradrages gæld, "som er sikret ved pant eller på anden tilsvarende måde". Forarbejderne præciserer rækkevidden:

En person, der får udlagt et bo, må respektere trediemands tingligt beskyttede ret over boets aktiver. Ved afgørelsen af, om et bo skal berigtiges som boudlæg, må der derfor i det enkelte aktivs værdi ske fradrag for gæld, der er sikret i aktivet ved pant eller på anden tilsvarende måde. Sidestillet med pant er gyldigt ejendomsforbehold og tingligt sikrede udlæg samt modregningsret. Medmindre der er tale om en aftalt modregningsadgang, må de almindelige modregningsbetingelser være opfyldte på tidspunktet for boets berigtigelse. Ved opgørelsen af særlig sikrede fordringer, må disse ansættes til det beløb, fordringerne kan indfries med på berigtigelsestidspunktet.

Usikret (simpel) gæld fradrages derimod ikke – den er ganske enkelt uden betydning for opgørelsen, fordi udlægsmodtageren heller ikke kommer til at hæfte for den.

LOV

Dødsboskifteloven § 8, stk. 1

Dødsboskifteloven § 18, stk. 1

Dødsboskifteloven § 65, stk. 1

Ægtefælleboer: boslodsregningen og forarbejdernes fem regneeksempler

Den vanskeligste del af boudlægsberegningen opstår, når afdøde var gift. Forarbejderne til § 18 fastslår udgangspunktet:

Var afdøde gift, og var der formuefællesskab eller skilsmissecæreje, må begge ægtefællers fælleseje samt førstafdødes eventuelle fuldstændige særeje tages i betragtning.

Meknikken er, at førstafdødes bo har et **boslodskrav** mod den længstlevende, og at dette krav er et aktiv, der er tilgængeligt for førstafdødes kreditorer. Forarbejderne forklarer asymmetrien:

Derimod skal der ikke beregnes boslodsret til den efterlevende, fordi der ikke skal ske opgørelse af den førstafdødes øvrige gæld, og fordi den efterlevendes ret ikke tilsidesættes, når efterlevende selv modtager boudlæg.

Boslodskravet beregnes på sædvanlig måde. Det betyder, at værdien af hele den efterlevendes gæld, som den efterlevende fremdeles hæfter for, skal fradrages i værdien af den efterlevendes aktiver. Den efterlevendes gæld skal således medregnes fuldt ud, da den ikke berøres af boudlægget. Den efterlevende ægtefælle skal derfor afstå halvdelen af den positive nettoværdi af sin bodel til den førstafdødes bo med dækningsadgang for førstafdødes kreditorer.

Testreglen er herefter: **§ 18, stk. 1-opgørelsen af førstafdødes fællesejemidler + halvdelen af længstlevendes positive nettobodel ≤ værdigrænsen**. Forarbejderne opstiller fem eksempler (regnet i datidens 25.000 kr.-niveau), der stadig er den autoritative vejledning:

Eks.	Formueordning	Førstafdødes § 18-opgørelse	Halvdelen af længstlevendes nettobodel	Samlet	Resultat
1	Rent fælleseje	0 kr. (15.000 ÷ 15.000)	30.000 kr. (af 60.000)	30.000 kr.	Boudlæg udelukket
2	Rent fælleseje	÷ 15.000 kr.	35.000 kr. (af 70.000)	20.000 kr.	Boudlæg
3	Fælleseje + skilsmisssæreje	5.000 kr.	15.000 kr. (af 30.000)	20.000 kr.	Boudlæg
4	Fuldstændigt særeje hos begge	10.000 kr.	0 kr. (intet boslodskrav)	10.000 kr.	Boudlæg
5	Fælleseje + M's fuldstændige særeje	15.000 kr.	5.000 kr. (af 10.000)	20.000 kr.	Boudlæg af fællesboet; særboet på 600.000 kr. skiftes

Eksempel 2 viser det kontraintuitive: et bo med **underskud** på førstafdødes side kan alligevel blive for stort til boudlæg, fordi boslodskravet mod længstlevende lægges til. Omvendt viser eksempel 4 og 5, at **længstlevendes fuldstændige særeje holdes helt uden for beregningen** – "fordi den efterlevende som ved et skifte beholder dette særeje" – mens førstafdødes eget fuldstændige særeje indgår. Forarbejderne åbner udtrykkeligt for, at særbo og fællesbo "som hidtil behandles hver for sig, således at det ene bo skiftes, og det andet bo udlægges ved boudlæg". Ved kombinationssæreje indgår ejerægtefællens særeje blot i beregningerne efter, om det ved førstafdødes død bliver fælleseje eller fuldstændigt særeje.

Den skifteretlige boslodsmekanik må ikke forveksles med den **skatteretlige** opgørelse. I sagen [11-0298687](#) (SKM2012.524.LSR) fandt Landsskatteretten, at der ikke er hjemmel i [dødsboskatteloven § 6, stk. 1](#) til at medregne længstlevendes boslod ved vurderingen af, om boet er skattefritaget – uanset at lovbemærkninger og mangeårig administrativ praksis havde forudsat det. På dødsboskiftelovens område følger boslodsmedregningen derimod direkte af forarbejderne til § 18 og af, at boslodskravet er et reelt aktiv for førstafdødes kreditorer.

Bemærk endelig, at reglerne om **ægtefælleudlæg** i [§ 22](#) er en selvstændig skifteform med en helt anden – og langt højere – beløbsgrænse og med den afgørende forskel, at ægtefællen dér påtager sig ansvaret for afdødes gældsforpligtelser. Den behandles ikke her.

LOV

[Dødsboskatteloven § 6, stk. 1](#)[Dødsboskifteloven § 18, stk. 1](#)[Dødsboskifteloven § 22, stk. 1](#)

PRAKSIS **Landsskatteretten** · Dødsboskat – Skattepligt for dødsbo – Medregning af efterlevende ægtefælles boslod ved vurdering af skattefritagelse 30.08.2012

§ 4 Kreditorbeskyttede aktiver og boslodskrav – Østre Landsrets kendelse i BS-3677/2013-OLR

Den mest instruktive afgørelse om, hvornår et bo *ikke* kan slutes ved boudlæg, er Østre Landsrets kendelse af 16. januar 2014 i [BS-3677/2013-OLR](#). Landsretten stadfæstede skifterettens afslag på boudlæg, fordi boet rådede over midler – en udbetalt arbejdsskade-/ulykkesforsikringserstatning og et boslodskrav – som kunne komme boets kreditorer til dækning.

Afgørelsen hviler på et sammenspil af fire regelsæt, der alle er anført i kendelsens retsgrundlag:

- [Dødsboskifteloven § 18, stk. 1](#) – opgørelsen af boets aktiver.
- [Dødsboskifteloven § 65](#) – adgangen til på ethvert tidspunkt at få boet udleveret til boudlæg.
- [Retsplejelovent § 513](#) – kreditorbeskyttelsen af erstatning og godtgørelse for personskade.
- [Konkursloven §§ 33 og 35](#) – om hvilke aktiver der indgår i insolvensbehandlingen.

Pointen er, at kreditorbeskyttelsen efter [retsplejelovent § 513](#) ikke er ubetinget: den forudsætter, at erstatningen holdes adskilt og kan identificeres. Fogedretspraksis illustrerer samme grænsedragning fra den modsatte side – i [FS-484/2008-HRS](#) fandt fogedretten, at en ejendom erhvervet for en erhvervsskadeerstatning, som indtil købet havde stået på en separat konto og hvor forholdet var tinglyst servitutstiftende på skødet, forblev udlægsfritaget efter [§ 513, stk. 1](#):

Den omstændighed, at ejendommen senere er stillet som pant for et realkreditlån findes ikke at bringe udlægsfritagelsen til ophør. dette gælder selvom kun en del af låne-provenuet er anvendt til renovering af ejendommen mens resten er indgået i Modparts almindelige økonomi herunder til betaling af gæld.

Sammenholdt viser afgørelserne, at skifteretten ved boudlægsvurderingen må foretage en reel prøvelse af, om erstatningsmidler er kreditorbeskyttede eller ej – og at et boslodskrav mod længstlevende ikke kan holdes uden for opgørelsen, netop fordi det er tilgængeligt for førstafdødes kreditorer.

Hvad angår **overgangen fra bobestyrerbehandling** fastslår [§ 65, stk. 1](#), at skifteretten "på et hvilket som helst tidspunkt af bobehandlingen efter anmodning" skal udlevere boet til boudlæg, hvis betingelserne er opfyldt, og at udleveringen kan betinges af sikkerhedsstillelse for udgifterne ved den hidtidige behandling. De oprindelige forarbejder opstiller dog en vigtig begrænsning:

Ved udlevering af et bo til boudlæg er det en forudsætning, at aktivmassen ikke er nedbragt ved betaling af almindelig gæld.

Man kan altså ikke betale simple kreditorer, indtil boet er skrumpet under værdigrænsen, og derefter få det udleveret til boudlæg. Sammen med præciseringen i 2011 om, at bobestyrersalær ikke er fradragsberettiget, lukker dette de to oplagte omgåelsesmuligheder. Efter [§ 65, stk. 2](#) skal bobestyreren underrette de kreditorer, der har krav på dækning i boet.

LOV

[Dødsboskifteloven § 18, stk. 1](#)[Dødsboskifteloven § 65, stk. 1, 2](#)[Konkursloven § 33](#)[Retsplejelovent § 513, stk. 1](#)

PRAKSIS

Landsretten · Østre Landsrets stadfæstelse af afslag på boudlæg grundet kreditorers krav i arbejdsskadeerstatning og boslod

16.01.2014

Byretten · Udlæg i ejendom erhvervet for erhvervsskadeerstatning

14.05.2008

Undtagelsen i § 18, stk. 2 – "ganske særlige omstændigheder" anvendes yderst restriktivt

§ 5

[§ 18, stk. 2](#) er kort: "Under ganske særlige omstændigheder kan boudlæg finde sted, selv om værdigrænsen i stk. 1 overskrides." Forarbejderne afgrænser bestemmelsen skarpt:

Bestemmelsens tilsigtede anvendelsesområde er primært de situationer, hvor der i et bo er et betydeligt antal kreditorer, og hvor udgifterne ved en egentlig bobehandling vil overstige boets overskud, selv om overskuddet er på mere end 25.000 kr. Der går i så fald intet fra kreditorerne.

Ved den foreslåede formulering af bestemmelsen tilkendegives, at der generelt bør udvises endog meget stor tilbageholdenhed med at tillade boudlæg, hvis værdigrænsen på 25.000 kr. er overskredet.

Rationalet er altså rent **kreditorøkonomisk**: undtagelsen må kun bruges, når en ordentlig bobehandling ville opsluge det overskud, som kreditorerne ellers skulle dele – så ingen stilles ringere ved boudlægget. Undtagelsen er derimod ikke et redskab til at forenkle sagsbehandlingen, undgå konflikt mellem arvinger eller spare boet for besværet ved et privat skifte.

Denne strenge linje bekræftes af landsretspraksis. Skifteretten i Randers udlagde ved kendelse af 10. august 2012 i [SKS-691/2012-RAN](#) et bo som boudlæg til afdødes nærmeste efterladte med anvendelse af [§ 18, stk. 2](#) og [§ 19](#). To måneder senere ophævede Vestre Landsret afgørelsen ved kendelse af 12. oktober 2012 i [BS-2139/2012-VLR](#), fordi værdigrænsen i [§ 18, stk. 1](#) var overskredet, og betingelserne for at anvende undtagelsen i [§ 18, stk. 2](#) ikke var opfyldt.

Mønstret er tydeligt:

- Skifteretterne anvender lejlighedsvis [§ 18, stk. 2](#), af praktiske og procesøkonomiske grunde, når et bo kun ligger lidt over grænsen.
- Landsretterne korrigerer, når overskridelsen er objektiv, og der ikke er dokumenteret den kreditorsituation, forarbejderne forudsætter.
- Anvendelse af [§ 18, stk. 2](#), kræver altså en konkret redegørelse for, at bobehandlingsomkostningerne ville overstige boets overskud – ikke blot en konstatering af, at boet er lille eller besværligt.

Til sammenligning viser Østre Landsrets kendelse i [BS-324/2008-OLR](#), at skifterettens officialbeføjelser omvendt heller ikke er ubegrænsede: landsretten ophævede en skifteretskendelse, hvor skifteretten af egen drift havde nedsat et bobestyrersalær, uden at nogen havde gjort indsigelse. Skifterettens prøvelse skal med andre ord holdes inden for det, loven konkret hjemler – og ved boudlæg er hjemlen i [§ 18, stk. 2](#), netop snæver.

LOV	Dødsboskifteloven § 18, stk. 1, 2	Dødsboskifteloven § 19
PRAKSIS	Landsretten · Landsrettens kendelse om ophævelse af skifterettens afgørelse om boudlæg grundet overskridelse af værdigrænsen	12.10.2012
	Landsretten · Landsrettens ophævelse af skifterettens nedsættelse af bobestyrersalær i uskiftet bo	26.03.2008
	Byretten · Sag om boudlæg til nærmeste efterladte	10.08.2012

§ 18, stk. 3 – skifterettens adgang til at henvise boet til ordinær behandling

Spejlbilledet af undtagelsen i [stk. 2](#) er sikkerhedsventilen i [§ 18, stk. 3](#):

Skifteretten kan bestemme, at boet i stedet skal behandles efter lovens øvrige regler, såfremt der er tvivl om, hvorvidt betingelserne i [stk. 1](#) er opfyldt, eller såfremt værdien af boets aktiver er betydelig.

Bestemmelsen tager efter forarbejderne først og fremmest sigte på boer, hvor **bruttoværdien er stor, men nettoværdien lille**, fordi aktiverne er kraftigt behæftet:

I visse tilfælde vil betingelserne for boudlæg efter stk. 1 kunne foreligge, selv om aktivernes bruttoværdi er betydelig, idet aktiverne i væsentligt omfang er behæftet med tingligt sikret gæld m.v. Udgangspunktet er som efter gældende ret, at boudlæg også skal kunne finde sted i sådanne tilfælde, men der vil da jævnligt kunne være berettiget tvivl om, hvilken realisationsværdi aktiverne har, f.eks. hvor indehaveren af en vognmandsforretning med flere kostbare vogntog er død, og vognene er behæftet med restgæld i henhold til ejendomsforbehold, eller hvor der til boets aktiver hører en fast ejendom behæftet med gæld.

Om afgørelsesgrundlaget hedder det videre:

Fremsætter en kreditor, en af de efterladte eller en arving ønske derom, kan skifteretten i givet fald træffe bestemmelse om, at boet skal behandles efter lovens øvrige regler. Afgørelsen må træffes på grundlag af et skøn over usikkerheden om de pågældende aktivers realisationsværdi, hvor det vil være vejledende, om det kan antages, at aktivet eventuelt realiseres sådan, at betingelserne for boudlæg efter stk. 1 ikke længere ville være opfyldt. Sådant bestemmelse kan tillige træffes, hvor der i øvrigt er tvivl om, hvorvidt betingelserne for boudlæg efter stk. 1 er opfyldt, navnlig hvor der er tvivl om gyldigheden af et ejendomsforbehold eller om, hvorvidt en panteret er sikret over for kreditorerne, eller om størrelsen af en tinglig sikret gæld.

I praksis betyder det, at følgende forhold typisk udløser henvisning efter stk. 3:

- Fast ejendom eller kostbart driftsmateriel i boet, hvor friværdien er usikker.
- Tvivl om et ejendomsforbeholds gyldighed eller en panterets sikringsakt.
- Tvivl om størrelsen af den tingligt sikrede gæld på berigtigelsestidspunktet.
- Konkrete anmodninger fra kreditorer, efterladte eller arvinger om egentlig bobehandling.

Skifterettens hjemmel til at henvise boet skal ses i sammenhæng med, at boet i perioden fra dødsfaldet, og indtil bestemmelse om behandlingsmåden er truffet, er beskyttet mod søgsmål, jf. § 9, og at aktiverne i mellemtiden skal opbevares betryggende efter § 8, stk. 1. Skifteretten kan efter § 8, stk. 3 beslutte, at aktiverne registreres eller tages i forvaring, og udpege en midlertidig bobestyrer – hvis honorar netop er en af de fradragsberettigede poster i § 18, stk. 1.

LOV

Dødsboskifteoven § 8, stk. 1, 3

Dødsboskifteoven § 9

Dødsboskifteoven § 18, stk. 1, 3

Modtagerkredsen i § 19, stk. 1 – "nærmeste efterladte" er et konkret skøn, ikke et arveretligt kriterium

§ 19, stk. 1 opregner modtagerkredsen: afdødes nærmeste efterladte efter skifterettens skøn, eventuelt en institution afdøde havde tilknytning til, den der har betalt eller erklærer at ville betale begravelsen, en kommune eller statskassen.

Det afgørende – og det, der oftest giver anledning til kæremål – er, at kriteriet **bevidst ikke er arveretligt**. Forarbejderne er utvetydige:

Ved afgørelsen af, hvem der som afdødes nærmeste efterladte skal have ret til udlæg af et overskud, foreslås det, at hovedvægten ikke lægges på, hvem der efter de arveretlige regler var afdødes arvinger, men at udlægget i stedet sker ud fra vurderinger af, hvem som stod afdøde nærmest. Dette vil ofte være den eller dem, som har varetaget afdødes interesser, f.eks. gennem pleje under sygdom eller på anden lignende måde, og som har truffet bestemmelse om begravelsen og bestilt denne.

Præcis denne konflikt forelå i Vestre Landsrets kendelse af 28. oktober 2002 i [BS-1781/2002-VLR](#). Skifteretten i Grindsted havde udlagt boet til en nær bekendt frem for afdødes datter. Boets aktiver udgjorde 40.651,98 kr., begravelsesudgifterne ca. 15.000 kr., og nettoværdien lå dermed under datidens grænse på 30.000 kr. Datteren kærede med den begrundelse, at undersøgelserne af formueforholdene var mangelfulde, og at hun som legal arving havde forrang.

Landsretten afviste begge indsigelser:

Landsretten finder, at der på det foreliggende grundlag ikke er anledning til at antage, at betingelserne for et boudlæg ikke er opfyldt. Landsretten har herved lagt vægt på, at kærende i et brev af 1. april 2002 til skifteretten har oplyst, at hun ikke var bekendt med afdødes formueforhold på daværende tidspunkt, og at kærendes kontakt til afdøde også efter kærendes egne oplysninger i en længere periode forud for dødsfaldet var meget begrænset.

Landsretten finder endvidere, at der efter det oplyste ikke er grundlag for at tilsidesætte skifterettens skøn over, at Person 2 må anses for afdødes nærmeste efterladte i dødsboskiftelovens forstand, jf. dødsboskiftelovens § 19, stk. 1.

Kendelsen fastlægger to ting: (1) den, der bestrider et boudlæg, må konkret sandsynliggøre, at værdigrænsen er overskredet – en generel påstand om mangelfuld undersøgelse er ikke nok, og (2) landsretten prøver skifterettens skøn over "nærmeste efterladte" **tilbageholdende** og tilsidesætter det kun, hvis der er grundlag for det.

Forarbejderne opstiller herudover en række hjælperegler for modtagervalget:

- Levede afdøde i ægteskab, registreret partnerskab, fast samlivsforhold eller andet fast bofællesskab, bør boudlæg "som altovervejende hovedregel" ske til den, afdøde boede sammen med.
- Findes der ingen nærstående eller testamentarisk indsatte – eller ønsker de ikke udlægget – kan udlæg ske til en institution, navnlig det pleje- eller alderdomshjem, hvor afdøde havde boet i længere tid.
- Hvor praktiske hensyn tilsiger det, kan boudlæg efter hidtidig praksis også ske til et bedemandsfirma eller til en udlejer m.fl.
- Er der intet i boet eller kun et ubetydeligt overskud efter begravelsesudgifterne, "kan udlæg altid ske til den, der har betalt eller erklærer at ville betale begravelsesudgifterne".
- Eventuelle testamentariske indsættelser kan indgå i skønnet.

Om det offentlige som modtager fastslår forarbejderne en vigtig asymmetri: "Det er forudsat, at en kommune i sidste instans har pligt til at dække begravelsesomkostningerne. Kommunen kan derimod ikke påtvinges et boudlæg. Ønsker ingen andre afdødes aktiver udlagt, er det i givet fald statskassen, der må tage boudlægget." Statskassens rolle her skal holdes adskilt fra situationen i [arveloven § 95, stk. 1](#), hvor formuen efter en afdød uden arvinger *tilfalder* staten – jf. Retten i Hernings dom i [BS-32514/2022-HER](#) om tidspunktet for statens afståelse af arv efter [§ 95, stk. 3](#). Ved boudlæg er statskassens overtagelse derimod en ren restløsning, hvor der netop ikke sker arvefald.

LOV	Arveloven § 95, stk. 1, 3	Dødsboskifteloven § 18, stk. 1	Dødsboskifteloven § 19, stk. 1
PRAKSIS	Landsretten · Landsrettens kendelse om stadfæstelse af boudlæg		28.10.2002
	Byretten · Dom om tidspunkt for statens afståelse af arv efter Arveloven § 95		25.04.2023

§ 8 Hæftelsen efter § 19, stk. 2 – ingen gældshæftelse, men pligt til begravelse, bobehandling og eventuel ryddeliggørelse

§ 19, stk. 2 er boudlægsinstituttets kerne:

Udlægsmodtageren hæfter ikke for den afdødes gæld, men bliver ved udlægget forpligtet til af boets midler at dække udgifterne ved begravelsen og boets behandling. Skifteretten kan betinge udlæg af et overskud af, at udlægsmodtageren ryddeliggør afdødes bolig.

Ordene "af boets midler" blev indsat ved [lov nr. 221 af 21. marts 2011](#). Bemærkningerne præciserer hæftelsens omfang:

Med den foreslåede ændring præciseres det i lovteksten, at modtageren af et boudlæg alene hæfter for udgifterne til begravelse og behandling af boet, i det omfang disse udgifter kan dækkes af nettoværdien af det modtagne.

Udlægsmodtageren vil dog forsat kunne hæfte for udgifterne på andet grundlag, f.eks. når den pågældende ved bestilling af begravelsen har påtaget sig en direkte hæftelse over for bedemanden.

Der er altså to spor: en **skifteretlig, beløbsbegrænset hæftelse** i det modtages nettoværdi, og en eventuel **aftaleretlig hæftelse** på selvstændigt grundlag – typisk over for bedemanden. De oprindelige forarbejder uddyber samspillet: "Som udgangspunkt hæfter den, der har bestilt en begravelse personligt for udgifterne dertil, men med ret til at kræve sine udlæg godtgjort af boet. Er begravelsen bestilt af en person, som ikke hører til den afdødes nærmeste efterladte, og som derfor ikke får boet udlagt, hæfter udlægsmodtageren for begravelsesudgifterne med nettoværdien af det modtagne over for den, der bestilte og betalte begravelsen." Ønsker en person ikke at påtage sig forpligtelsen, må vedkommende ganske enkelt **afslå boudlægget**.

Over for panthavere gælder, at udlægsmodtageren bliver ejer af et behæftet aktiv uden at indtræde i den personlige hæftelse: "Rettighedshaveren vil imidlertid forsat kunne holde sig til det udlagte aktiv."

Ryddeliggørelsesbetingelsen blev indført for at løse et konkret praktisk problem:

Derved gives der skifteretterne mulighed for at imødegå det i praksis forekommende problem, der opstår, når en udlægsmodtager alene afhenter de »gode« effekter, men lader effekter, der er værdiløse, forblive i afdødes lejlighed. Det er forudsat, at betingelsen om ryddeliggørelse ikke stilles, såfremt det skønnes, at udgiften til ryddeliggørelse vil overstige overskuddet. Pligten til ryddeliggørelse indebærer, at udlægsmodtageren må fjerne alle indboeffekter og andet løsøre, herunder også gamle aviser og lignende, men derimod ikke er forpligtet til at gøre rent. Det forudsættes, at bestemmelsen navnlig skal anvendes i tilfælde, hvor afdøde har boet til leje og på plejehjem.

Tre begrænsninger følger heraf og bekræftes af praksis: betingelsen kan kun knyttes til udlæg af et **overskud**, den skal ikke stilles, hvis rydningsudgiften overstiger overskuddet, og den omfatter rydning – ikke rengøring. Accepterer udlægsmodtageren betingelsen uden at opfylde den, kan der ifaldes erstatningsansvar over for udlejer, ligesom udlægget efter omstændighederne kan omgøres.

Selve det praktiske forløb omkring rydning af plejeboliger er beskrevet i [vejledning til kommuner om deponering og rydning af indbo efter afdød plejehjemsbeboer](#). Vejledningen fastslår, at skifteretten ikke disponerer over afdødes bolig eller indbo i perioden frem til skifteretsattesten, at plejecentret og andre, der er i besiddelse af aktiverne, skal opbevare dem betryggende, og at [nødvendige udgifter til opbevaring kan forlanges dækket i boet](#) – hvilket netop svarer til sikringsposten i § 18, stk. 1. Udlejer kan opsiges lejemålet med frigørende virkning til skifteretten, hvis der ikke er kontakt til arvingerne.

LOV

Dødsboskifteloven § 18, stk. 1

Dødsboskifteloven § 19, stk. 2

Boudlæggets virkning over for udlejer og kreditorer – Østre Landsrets kendelse i BS-115/2024-OLR

Den mest udførlige nyere afgørelse om boudlæggets **eksterne** virkninger er kæremålet mellem en professionel udlejer og Skifteretten i Odense.

Sagens faktum: Lejeren A opsigte sit lejemål hos Heimstaden Nørrebro ApS til ophør ved udgangen af januar 2024 og afgik ved døden i december 2023. Der var indbetalt 14.013,00 kr. i depositum og bestod en huslejerestance på 11.688,28 kr. – en difference på 2.324,72 kr. i boets favør. Udlejeren anmeldte kravet og bad skifteretten oplyse, hvem der var kontaktperson for boet, så fristerne for flyttesyn i [lejeloven § 187](#) kunne overholdes. Boet blev den 16. januar 2024 sluttet med boudlæg.

Skifteretten i Odense afslog anmodningen ved kendelse af 8. februar 2024 i [SKS-3154/2023-ODE](#) med følgende begrundelse:

Det fremgår af sagen, at boets kontaktperson og boudlægsmodtager er samme person. Det fremgår af dødsboskiftelovens § 19, stk. 2, at boudlægsmodtager ikke hæfter for afdødes gæld. Boudlægget gav underskud og udlægsmodtager blev derfor ikke pålagt at ryddeliggøre afdødes lejemål i medfør af dødsboskiftelovens § 19, stk. 2, 2. pkt. Hverken boudlægsmodtager eller boets kontaktperson, som ikke har boet i lejemålet, indtræder på andet grundlag i afdødes retsstilling og kan således ikke repræsentere afdøde overfor udlejer. Skifteretten finder derfor, at udlejer Heimstaden Nørrebro ApS ikke har den fornødne retlige interesse i at modtage oplysninger om hverken kontaktpersonen eller boudlægsmodtager.

Østre Landsret stadfæstede den 25. april 2024 i [BS-115/2024-OLR](#) og tiltrådte, at udlejeren ikke havde fornøden retlig interesse efter [dødsboskifteloven § 114](#), jf. [retsplejeloven § 41 d](#). Udlejeren havde ellers anført, at selskabet som professionel udlejer var forpligtet til at afholde fraflytningssyn efter [lejeloven § 187, stk. 3](#), at kravet ellers ville bortfalde efter [§ 187, stk. 5](#), og at manglende flyttesyn ville afskære modregning i depositummet.

Kendelsen fastslår en klar kæde af konsekvenser af boudlægget:

- Boudlægsmodtageren indtræder **ikke** i afdødes retsstilling og kan ikke repræsentere afdøde over for tredjemand.
- Der er derfor ingen at afholde flyttesyn med – og heller ingen retlig interesse for udlejeren i at få oplyst identiteten.
- Ryddeliggørelsesbetingelsen kunne ikke stilles, netop fordi boudlægget gav **underskud**.

Samme retsstilling slår igennem i huslejenævnenes praksis. I [751-127669](#) afviste huslejenævnet en klage over istandsættelsesudgifter, netop fordi boet var sluttet ved boudlæg. Og i [760-59886](#) afviste Huslejenævnet i Ringkøbing-Skjern en lejers sag mod et dødsbo, fordi kravene var prækluderet, og en nævnsafgørelse derfor ville være uden retskraft over for boet. Fælles for afgørelserne er, at nævnene ikke kan skabe et krav mod en boudlægsmodtager, der efter [§ 19, stk. 2](#) ikke hæfter.

Spørgsmålet om, hvem der har "retlig interesse" i oplysninger om et dødsbo, kendes også fra forvaltningsretten. Folketingets Ombudsmand har i sagen om [en arvinges adgang til aktindsigt i skatte- og afgiftssag vedrørende et offentligt skiftet dødsbo](#) udtalt, at en arving med en betydelig interesse i skattesagens udfald må siges at have en interesse, der "efter min opfattelse kan anses for både individuel og retlig", men fandt dog ikke tilstrækkeligt grundlag for at kritisere, at der ikke var meddelt aktindsigt efter forvaltningslovens regler. Vurderingen er altså konkret – og ved boudlæg er der efter Østre Landsrets kendelse ingen, over for hvem udlejer kan gøre en retsstilling gældende.

LOV

[Dødsboskifteloven § 19, stk. 2](#)[Dødsboskifteloven § 114, stk. 2-3](#)[Lejeloven § 187, stk. 3, 5](#)

PRAKSIS	Landsretten · Landsrettens stadfæstelse af byretskendelse vedrørende oplysningspligt over for udlejer ved boudlæg	25.04.2024
	Byretten · Højesterets kendelse om skifterets oplysningspligt ved boudlæg	08.02.2024
	Huslejenævnet · Huslejenævnet afviser sag mod dødsbo grundet præklusion af krav	18.10.2024
	Huslejenævnet · Afvisning af klage over istandsættelsesudgifter som følge af boudlæg	18.02.2020

§ 10 Genoptagelse efter § 20, jf. §§ 103-104 – det udlagte bliver som udgangspunkt hos modtageren

[§ 20](#) regulerer, hvad der sker, hvis der efter boudlægget dukker flere aktiver op:

Genoptages boet, indgår det tidligere udlagte ikke i boet. Under særlige omstændigheder kan skifteretten dog bestemme, at det tidligere udlagte skal indgå i boet, jf. § 104. Reglerne i §§ 18 og 19 finder tilsvarende anvendelse.

Hjemlen til genoptagelse ligger i [§ 103, stk. 1](#), der bl.a. nævner, at der er fremkommet yderligere aktiver eller passiver (nr. 1), at der er begået væsentlige fejl under bobehandlingen (nr. 3), eller at der i øvrigt foreligger nye oplysninger af væsentlig betydning for boets behandling eller for tredjemands retsstilling (nr. 6). Efter [§ 103, stk. 2](#) kan genoptagelse betinges af sikkerhedsstillelse for omkostningerne, og [§ 104](#) regulerer berigelsesafgivelsen.

Forarbejderne til § 20 begrundet hovedreglen med indrettelseshensynet og opstiller samtidig en vigtig – og let overset – regneregulering:

Det ville normalt ikke virke rimeligt, såfremt en udlægsmodtager, der har indrettet sig i tillid til at kunne beholde aktiverne, senere stilles over for krav om tilbagelevering. ... Under særlige omstændigheder, navnlig hvor udlægsmodtageren har afgivet urigtige oplysninger, inddrages det modtagne dog helt eller delvis under den nye bobehandling.

Nyt boudlæg vil således kunne finde sted, selv om dette indebærer, at værdigrænsen i § 18, stk. 1, derved overskrides, når værdien af det udlagte ved det første boudlæg lægges sammen med det nye boudlæg, der er en følge af genoptagelsen. Nyt boudlæg kan imidlertid ikke finde sted, såfremt de efterladte, der modtog det første boudlæg, da

var bekendt med eller havde grund til at antage, at der forelå yderligere aktiver. Det påhviler skifteretten at undersøge, hvornår oplysninger om de nye aktiver er tilgået de efterladte.

Med andre ord: to boudlæg i samme bo kan tilsammen overstige værdigrænsen – men kun hvis modtageren var i god tro ved det første udlæg, og skifteretten har en **undersøgelsespligt** med hensyn til, hvornår oplysningerne om de nye aktiver kom modtageren i hænde. Det er samtidig den situation, hvor § 104's regler om fralæggelse af berigelse kan aktualiseres, herunder muligheden efter § 104, stk. 4 for at nedsætte eller lade kravet bortfalde, hvis gennemførelsen ville være urimeligt byrdefuld.

At genoptagelse er den **eneste** vej, når der senere opstår krav på boets vegne, illustreres af Retten på Frederiksbergs dom af 10. marts 2010 i [BS-904/2009-FRB](#). En datter havde efter boets berigtigelse anlagt sag mod kommunen om tilbagebetaling af plejhjemsudgifter og godtgørelse for omsorgssvigt. Retten afviste sagen:

Retten giver sagsøgte medhold i, at sagsøgeren under disse omstændigheder ikke har søgsmålskompetence, selvom hun efterfølgende har ændret sin betalingspåstand til, at kravet tilkommer dødsboet.

Søgsmålskompetencen tilkommer imidlertid dødsboet efter Person 1, som derfor bør genoptages med henblik på, enten at dødsboet selv anlægges sag mod Frederiksberg Kommune, jf. dødsboskiftelovens § 103, jf. § 106, eller at dødsboet fastsætter frist for arvingerne til selv at anlægge sag, jf. dødsboskiftelovens § 109.

Afgørelsen understreger, at et afsluttet bo – også et boudlagt bo – skal genoptages efter § 103, før krav kan forfølges på boets vegne; den, der modtog boet, får ikke derved søgsmålskompetence. Retssager om krav rejst af et dødsbo anlægges i øvrigt efter § 106 ved de almindelige domstole, medmindre tvisten hører under skifterettens kompetence efter § 89.

LOV

[Dødsboskifteloven § 20](#)[Dødsboskifteloven § 103, stk. 1, 2](#)[Dødsboskifteloven § 104, stk. 4](#)[Dødsboskifteloven § 106](#)

PRAKSIS **Byretten** · Afvisning af sag om tilbagebetaling af plejhjemsudgifter til dødsbo efter langvarigt omsorgssvigt

10.03.2010

§ 11 Digitaliseringen af dødsboskiftet – skifteportalen og betydningen for boudlægsboer

Boudlægsboer berøres i stigende grad af digitaliseringen af skifteretternes sagsbehandling, der har fundet sted i flere lovgivningstrin.

Med [lov nr. 697 af 24. maj 2022](#) blev der indsat et nyt stk. 2 i § 8 om digital indberetning af besiddelse af afdødes aktiver. Med [lov nr. 1553 af 12. december 2023](#) blev § 9, 2. pkt., om anmeldelse af krav i perioden fra dødsfaldet ophævet, idet anmeldelse i stedet blev henlagt til § 10 a om domstolens skifteportal. Af lovforslagets bemærkninger fremgår sondringen tydeligt:

Fordringer og andre krav mod afdøde, f.eks. krav på betaling af husleje vedrørende en periode før dødsfaldet, vil således – såfremt der sker anmeldelse – skulle anmeldes til skifteretten på skifteportalen.

Fordringer og andre krav mod boet, som er opstået efter dødsfaldet, f.eks. udgifter forbundet med afdødes begravelse, vil således ... kunne anmeldes til skifteretten på skifteportalen eller til f.eks. bobestyreren.

Sondringen mellem krav mod **afdøde** (før dødsfaldet) og krav mod **boet** (stiftet efter dødsfaldet) er direkte relevant for boudlæg: begravelsesudgifter er netop krav mod boet stiftet efter dødsfaldet og udgør den primære fradragspost i § 18, stk. 1, mens huslejerestance fra før dødsfaldet er et krav mod afdøde, som udlægsmodtageren efter § 19, stk. 2 ikke hæfter for – netop konstellationen i [SKS-3154/2023-ODE](#) og [BS-115/2024-OLR](#).

Med [lov nr. 1464 af 10. december 2024](#) blev reglerne om undtagelse fra digital behandling samlet i en ny § 3 a, og § 22, stk. 4 om ægtefælleudlæg blev nyaffattet, så kreditorindkaldelse følger proklamareglerne i lovens kapitel 20. Endelig indsættes ved [lov nr. 1765 af 29. december 2025](#) et nyt stk. 4 i § 114, hvorefter anmodninger om oplysninger om boets behandlingsmåde i konkrete dødsboskiftesager skal indgives via domstolens skifteportal. Sidstnævnte ændring er endnu ikke konsolideret ind i lovbekendtgørelsen og bør derfor kontrolleres, før en konkret anmodning som den i BS-115/2024-OLR indgives.

Det er værd at bemærke, at høringssvarene til lovgivningen udtrykkeligt adresserede boudlægssituationen: Finans Danmark opfordrede til, at pengeinstitutter kunne få adgang til oplysninger om kontaktperson og bobestyrer på skifteportalen "også i tilfældet af boudlæg". Den adgang blev ikke gennemført – hvilket harmonerer med Østre Landsrets afgørelse om, at boudlægsmodtageren ikke repræsenterer afdøde over for tredjemand.

LOV

[Dødsboskifteloven § 8, stk. 2](#)
[Dødsboskifteloven § 9](#)
[Dødsboskifteloven § 19, stk. 2](#)
[Dødsboskifteloven § 114, stk. 2-3](#)

PRAKSIS

Landsretten · Landsrettens stadfæstelse af byretskendelse vedrørende oplysningspligt over for udlejer ved boudlæg 25.04.2024

Byretten · Højesterets kendelse om skifterets oplysningspligt ved boudlæg 08.02.2024

§ 12 Sammenfatning: fem faste holdepunkter i boudlægspraksis

Praksis om boudlæg er kvantitativt beskeden – de fleste boudlæg afsluttes uden konflikt – men de foreliggende afgørelser tegner et bemærkelsesværdigt konsistent billede.

1. Værdigrænsen er hård, undtagelsen er blød i ordlyd og hård i anvendelse. Lovtekstens 25.000 kr. er et grundbeløb; det bindende tal er reguleringsbekendtgørelsens – 55.000 kr. for dødsfald i 2026. Er grænsen objektivt overskredet, hjælper det ikke, at boet er lille i praktisk forstand: Vestre Landsret ophævede i [BS-2139/2012-VLR](#) skifterettens boudlæg i [SKS-691/2012-RAN](#), fordi betingelserne i § 18, stk. 2 ikke var opfyldt. Forarbejdernes krav om "endog meget stor tilbageholdenhed" tages alvorligt.

2. Opgørelsen skal være reel – også på kreditorsiden. Aktiverne skal ansættes til realisationsværdi, fradragslisten er udtømmende, og simpel gæld fradrages ikke. Er der midler, som kreditorerne kan søge dækning i – herunder en erstatningsudbetaling, der ikke er effektivt kreditorbeskyttet, eller et boslodskrav mod længstlevende – er boudlæg udelukket, jf. [BS-3677/2013-OLR](#) sammenholdt med kreditorbeskyttelsen i [retsplejeloven § 513](#), som den er anvendt i [FS-484/2008-HRS](#).

3. Ægtefælleboer kræver en boslodberegning, ikke blot en aktivopgørelse. Halvdelen af den længstlevendes positive nettobodel skal lægges til førstafdødes § 18-opgørelse, længstlevendes fuldstændige særeje holdes udenfor, og særbo og fællesbo kan behandles hver for sig. Forarbejdernes fem regneeksempler er stadig det praktiske arbejdsredskab.

4. Modtagervalget er et skøn over nærhed, ikke over arveret – og landsretterne prøver det tilbageholdende. [BS-1781/2002-VLR](#) viser begge dele: en nær bekendt gik forud for afdødes datter, og datterens kære blev afvist, fordi hun ikke konkret havde sandsynliggjort, at værdigrænsen var overskredet.

5. Hæftelsesfriheden er reel og har konsekvenser for tredjemand. Udlægsmodtageren hæfter ikke for afdødes gæld, hæfter for begravelse og bobehandling kun med nettoværdien af det modtagne, og kan kun pålægges ryddeliggørelse, når der er et overskud at betinge. Fordi modtageren ikke indtræder i afdødes retsstilling, har udlejer efter [BS-115/2024-OLR](#) ikke retlig interesse i at få oplyst modtagerens identitet – og huslejenævnene afviser tilsvarende klager, jf. [751-127669](#) og [760-59886](#).

Dukker der senere aktiver op, er genoptagelse efter [§ 20](#), jf. [§ 103](#) og [§ 104](#), den eneste vej; det tidligere udlagte bliver som udgangspunkt hos modtageren, medmindre denne har afgivet urigtige oplysninger, og krav på boets vegne kan ikke forfølges uden genoptagelse, jf. [BS-904/2009-FRB](#).

Oversigten dækker ikke privat skifte, bobestyrerbehandling eller tvister mellem arvinger under egentlig bobehandling – det hører under [dødsboskifte](#) – og heller ikke testamente, tvangsarv, arvens fordeling eller uskiftet bo, som behandles under [arveret](#).

LOV	Dødsboskifteloven § 18, stk. 1-3	Dødsboskifteloven § 19, stk. 1, 2
	Dødsboskifteloven § 20	Retsplejeloven § 513, stk. 1
PRAKSIS	Landsretten · Landsrettens stadfæstelse af byretskendelse vedrørende oplysningspligt over for udlejer ved boudlæg 25.04.2024 Landsretten · Østre Landsrets stadfæstelse af afslag på boudlæg grundet kreditorers krav i arbejdsskadeerstatning og boslod 16.01.2014 Landsretten · Landsrettens kendelse om ophævelse af skifterettens afgørelse om boudlæg grundet overskridelse af værdigrænsen 12.10.2012 Landsretten · Landsrettens kendelse om stadfæstelse af boudlæg 28.10.2002 Byretten · Sag om boudlæg til nærmeste efterladte 10.08.2012 Byretten · Afvisning af sag om tilbagebetaling af plejhjemsudgifter til dødsbo efter langvarigt omsorgssvigt 10.03.2010 Byretten · Udlæg i ejendom erhvervet for erhvervsskadeerstatning 14.05.2008 Huslejenævnet · Huslejenævnet afviser sag mod dødsbo grundet præklusion af krav 18.10.2024 Huslejenævnet · Afvisning af klage over istandsættelsesudgifter som følge af boudlæg 18.02.2020	

REFERENCE	Lovgrundlag	6 paragraffer
	Dødsboskifteloven § 18 stk. 1-3	Dødsboskifteloven § 19 stk. 1, 2
	Dødsboskifteloven § 20	Dødsboskifteloven § 21 stk. 1
	Dødsboskifteloven § 65 stk. 1	Dødsboskifteloven § 104

MATERIALE	Citerede afgørelser	13 afgørelser
LANDSRETTE	· ANKEINSTANS	5

25.04.2024	Landsrettens stadfæstelse af byretskendelse vedrørende oplysningspligt over for udlejer ved boudlæg	9443-10978
16.01.2014	Østre Landsrets stadfæstelse af afslag på boudlæg grundet kreditorers krav i arbejdsskadeerstatning og boslod	5034-6054
12.10.2012	Landsrettens kendelse om ophævelse af skifterettens afgørelse om boudlæg grundet overskridelse af værdigrænsen	6989-8385
26.03.2008	Landsrettens ophævelse af skifterettens nedsættelse af bobestyrersalær i uskiftet bo	5000-6020
28.10.2002	Landsrettens kendelse om stadfæstelse af boudlæg	6326-7581
BYRET TEN · FØRSTE INSTANS		5
08.02.2024	Højesterets kendelse om skifterets oplysningspligt ved boudlæg	9442-10977
25.04.2023	Dom om tidspunkt for statens afståelse af arv efter Arveloven § 95	9594-11184
10.08.2012	Sag om boudlæg til nærmeste efterladte	6988-8384
10.03.2010	Afvisning af sag om tilbagebetaling af plejehjemsudgifter til dødsbo efter langvarigt omsorgssvigt	675-770
14.05.2008	Udlæg i ejendom erhvervet for erhvervsskadeerstatning	3961-4778
LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS		1
30.08.2012	Dødsboskat – Skattepligt for dødsbo – Medregning af efterlevende ægtefælles boslod ved vurdering af skattefritagelse	11-0298687
HUSLEJENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		2
18.10.2024	Huslejenævnet afviser sag mod dødsbo grundet præklusion af krav	760-59886
18.02.2020	Afvisning af klage over istandsættelsesudgifter som følge af boudlæg	751-127669